

МІЛЛЕР ДМИТРО ПЕТРОВИЧ

Міллер Дмитро Петрович (1.11.1862, с. Котельва Охтирського повіту Харківської губернії – 14.06.1913, Харків) – історик, бібліотекар, журналіст. Народився в заможній дворянській сім'ї. У 1888 р. закінчив історико-філологічний факультет Харківського університету (нині – Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна). На формування наукових інтересів Міллера впливав відомий історик Д. І. Багалій. Під його керівництвом Міллер почав працювати в історичному архіві (підрозділ Історико-філологічного товариства при університеті). Після закінчення університету став незмінним науковим соратником Д. І. Багалія.

Міллер працював у газеті «Южный край» коректором, редактором, публікував власні статті. У 1895 р., продовжуючи співробітництво з газетою, працював помічником бібліотекаря в бібліотеці Харківського університету. Склавав рукописний каталог книг з історії Росії, що зберігаються в університетській бібліотеці. Писав наукові праці з історії Малоросії та Слобожанщини. Працював у архівах.

Окремими виданнями та на сторінках часописів «Киевская старина», «Сборник Харьковского историко-филологического общества», «Исторический вестник», «Записки Харьковского университета» опублікував чимало праць, зокрема: «Голштинские наборы в Малороссии», «Очерки из истории и юридического быта старой Малороссии. Суды земские, городские и подкоморные в XVIII в.», «Очерки из истории и юридического быта старой Малороссии. Превращение козацкой старшины в дворянство» та багато інших.

Міллер є співавтором другого напівтому 8-го тому «Народной энциклопедии научных и прикладных знаний». Найвидатніша праця – «История города Харькова за 250 лет его существования», написана у співавторстві з Д. І. Багалієм.

Був членом товариств (бібліотекознавства, історико-філологічного, поширення в народі грамотності).

За наукові дослідження Міллер був нагороджений орденами Станіслава 2-го ступеня та Анни 2-го ступеня (1910).

Помер Д. П. Міллер 14 червня 1913 р. після тяжкої хвороби. Д. І. Багалій писав про нього, що це був дивовижний і рідкісний взірець самовідданої любові до науки і діяльної праці на загальне благо.

Праці

1. Голштинские наборы в Малороссии // Киевская старина. 1892. Сент. С. 293–312.
2. Те саме: Киев, 1892. 20 с.
3. Стародубского магистрата книга справ поточных (1690–1722 гг.) / [Д. П. Миллер, М. М. Плохинский] // Сборник Харьковского историко-филологического общества. 1894. Т. 6, вып. 2. С. 259–274.
4. Те саме, під назвою: Книга справ поточных. Харьков, 1894. 16 с.
5. Заселение Новороссийского края и Потемкин. Харьков, 1901. 40 с.
6. Очерки из истории и юридического быта старой Малороссии. Суды земские, городские и подкоморные в XVIII в. // Сборник Харьковского историко-филологического общества. 1896. Т. 8. С. 63–243.
7. Те саме, окр. відбиток: Харьков, 1895. 181 с.
8. Очерки из истории и юридического быта старой Малороссии. Превращение козацкой старшины в дворянство // Киевская старина. 1897. Т. 56, янв. С. 1–31; Февр. С. 188–220; Март. С. 351–374; Т. 57, апр. С. 1–47.

9. Окр. відбиток: Киев, 1897. 135 с.
10. Пикинерия // Киевская старина. 1899. Т. 67, дек. С. 301–322.
11. Окр. відбиток: Киев, 1899. 22 с.
12. Арест и ссылка В. Н. Каразина // Исторический вестник. 1900. Т. 79, март. С. 1047–1053.
13. В. Н. Каразин и князь П. И. Трубецкой // Исторический вестник. 1900. Т. 80, июнь. С. 887–889.
14. Окр. відбиток.: [Б. м., 1900. 3 с.]. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6981/2/Karazin%20i%20Trubeckoy.pdf>.
15. Архивы Харьковской губернии // Сборник Харьковского историко-филологического общества. 1902. Т. 13. С. 197–435.
16. Те саме: Харьков, 1902. IV, 239 с.
17. [Доклад о документах, доставленных комитету по устройству XII археологического съезда] // Записки Харьковского университета. 1902. Кн. 1, прил. С. 7–10.
18. Харьковский университет / Д. И. Багaley, Д. П. Миллер // Энциклопедический словарь / изд. Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. Санкт-Петербург, 1903. Т. 37. С. 103–109.
19. История города Харькова за 250 лет его существования (с 1655-го по 1905-й год) : ист. монография. В 2 т. / Д. И. Багaley, Д. П. Миллер. Харьков, 1905–1912.
 - Т. 1. XVII–XVIII вв. 1905. 568 с.
Репринт. вид.: Харьков, 1993. 572 с.
 - Т. 2. XIX-й и начало XX века. 1912. IV, 973 с.
Репринт. вид.: Харьков, 1993. 982 с.

20. [Об отношении харьковчан к самоуправлению в XVIII в.] // Сборник Харьковского историко-филологического общества. 1905. Т. 14. С. I–XXIII.

21. Проф. Д. И. Багалей / Д. П. Миллер, В. И. Савва // Профессор Дмитрий Иванович Багалей : к двадцатипятилет. годовщине его учено-пед. деятельности. Харьков, 1906. С. 5–9.

22. Хозяева и постояльцы : [о взаимоотношениях украинцев и русских военных в XVII в.] // Сборник Харьковского историко-филологического общества, изданный в честь профессора Н. Ф. Сумцова. 1909. Т. 18. С. 428–435.

23. Окр. відбиток: Харьков, 1909. 8 с.

24. К истории Новгорода-Северского // Труды Четырнадцатого археологического съезда в Чернигове, 1909. Москва, 1911. Т. 3. С. 327–333.

25. Те саме, окр. відбиток: Москва, 1910. 9 с.

26. Х. Д. Алчевская : к пятидесятилетию пед. деятельности // Общее дело. Москва, 1912. Вып. 3. С. 164–188.

27. Д. И. Багалей и Слободская Украина // Сборник Харьковского историко-филологического общества. 1911. Т. 20. С. XLIII–XLVIII.

28. Те саме: Профессор Д. И. Багалей : к тридцатилет. годовщине его учено-пед. деятельности (1880–1910 гг.). Харьков, 1912. С. 37–42.

29. Народная энциклопедия научных и прикладных знаний. Т. 8. Исторический. полутом 2. Русская история / Д. И. Багалей и др. Москва, 1912. 412 с.

Джерела

1. Миллер Дмитрий Петрович // Биографический словарь бывших питомцев Первой харьковской гимназии за истекшее столетие, 1805–1905. Харьков, 1905. С. 223–224.

2. Багалей Д. И. Памяти Дмитрия Петровича Миллера // Вестник Харьковского историко-филологического общества. 1914. Вып. 5. С. 19–23 с.

портр. Електрон. аналог: URL:

http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/8671/2/Bagalei_Pamyati_Millera.pdf.

3. Барвинский В. А. Дмитрий Петрович Миллер // Вестник Харьковского историко-филологического общества. 1914. Вып. 5. С. 29–41. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/8673>.

4. Памяти Дмитрия Петровича Миллера : [ст. Д. И. Багалея, М. Е. Слабченко, В. А. Барвинского]. Харьков, [1914]. 23 с. Отдел. отт. из «Вестника Харьковского историко-филологического общества», 1914. Вып. 5. Електрон. аналог: URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/8673>.

5. Библиографический словарь руководителей библиотеки Харьковского университета // Березюк Н. М., Левченко И. Г., Чигринова Р. П. Библиотека Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина за 200 лет. Харьков, 2006. С. 257–321.

Зі змісту: Миллер Дмитрий Петрович. С. 289–290. Фото на фотовклейці: л. [23].

6. Швидько Г. К. Миллер Дмитро Петрович // Енциклопедія історії України. Київ, 2009. Т. 6. С. 735.

7. Глибицкая С. Б. Историк-библиотекарь (к 100-летию со дня смерти Д. П. Миллера) // Бібліотечний форум України. 2013. № 4. С. 46–47. Електрон. аналог: URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/11795/2/Istorik_bibliotek_Miller.pdf.

Глибицька Світлана Борисівна

Статтю створено 08.04.2016